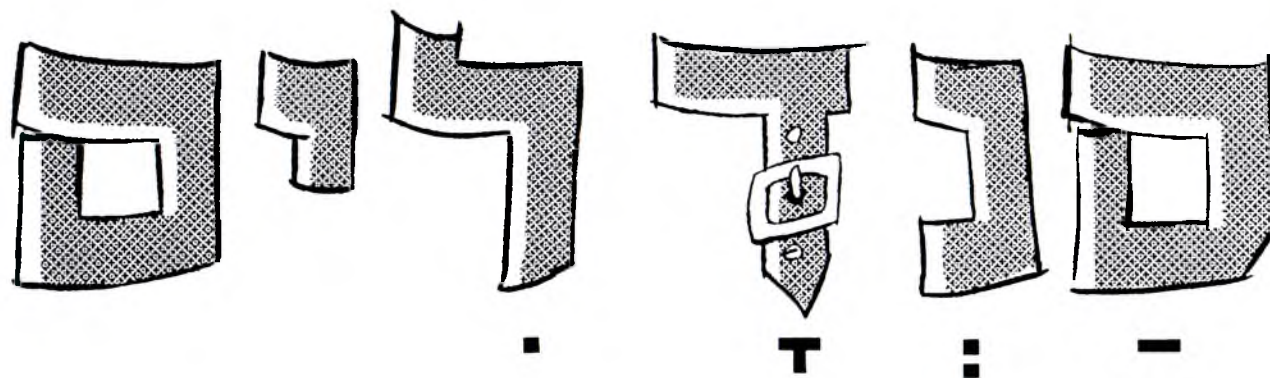

ס נ ד ל י ם

יֵאֵכָה בֶּן-אָוֶן

צִיָּר : שְׁמוֹלִיק סוֹפְרִי

כְּתָבָה : אֶלֶּה דוֹר-אוֹן

©

כל הזכויות שמורות למחברת
תל-אביב 1987

לילדי, איתי וליעד,

באהבה

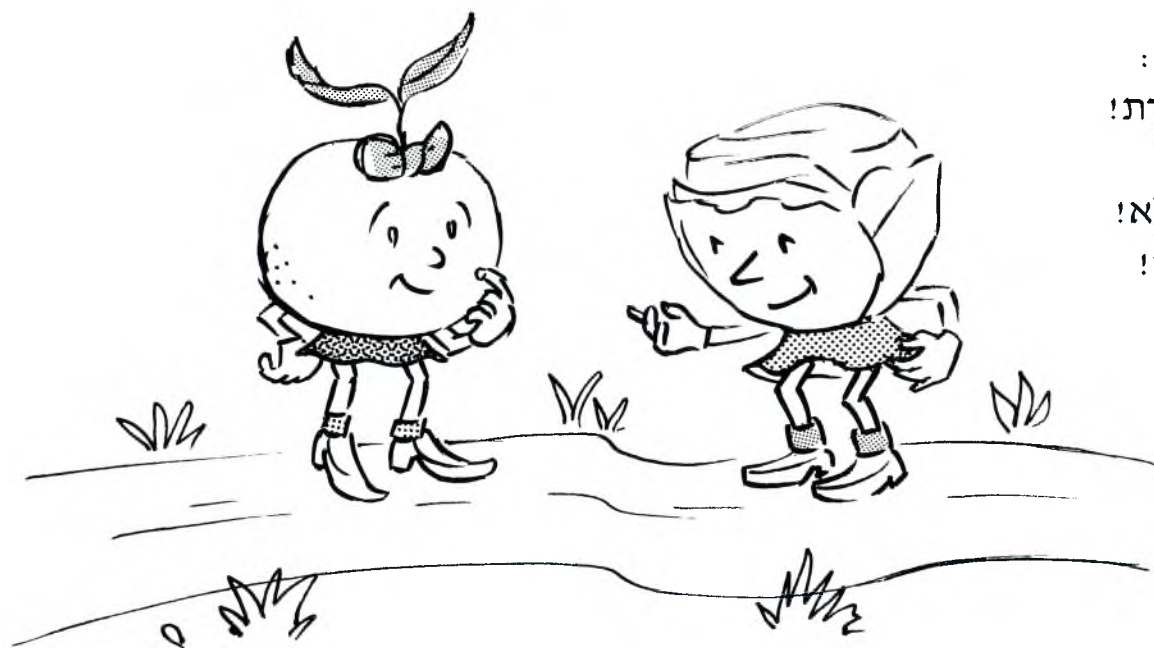
אמא

התּכּוֹן

5	מְסִבַּת יוֹם הוֹלָדוֹת
16	מַעֲשֵׂה בְּנֵעָלִים שְׁחָפְשׂוּ זוּג רַגְלִים
24	הַיְדִידִים הָאֲבוֹדִים
26	בְּלַעֲתִי מְטֵבַע
28	אֲרָמוֹנוֹת בַּחֹל
30	צִיָּאוֹ שְׁחוֹר הַלְשׁוֹן
34	שִׁיר עָרֶשׂ

מסבת יום הולדת

כְּרוּבִית קִטְנָה וְחֻבִּיבָה
פְּגִשָּׁה בְּשִׁבִיל עֵגְבָנִיָּה.
שְׁלוֹם! – בְּרָכָה בְּקוֹל רִנָּה –
מִחַר אֶהְיֶה כְּבָר בֵּת שָׁנָה.

אִיזוֹ פְּגִישָׁה בְּלִתִּי צְפוּיָה!
סִפְקָה כְּפִים עֵגְבָנִיָּה –
מֵהִתְרַגְּשׁוֹת כְּלִי רוֹעֵדָת:
מִחַר גַּם לִי יֵשׁ יוֹם הוֹלָדָת!

שְׂמַחוּ שְׂתִיחֶן: כִּמָּה נִפְלָא!
נִחְגַּג בְּיַחַד! טְרַה־לָּה־לָּה!
נִשֵּׁב וּרְשִׁימָה נִכְיִן,
אֶת מִי לְמַסָּבָה נִזְמִין.

נזמין מלפפון מתוק,
צנונית וגם פלפל ירק;
נזמין תפוח אדמה,
קשוא וגמבה אדמה,
ואת הכרוב המסלסל –
אך לא נזמין את הבצל!

כרובית – הציעה עגבניה –
הביטי נא בךשימה:
עד כה הזמנו ירקות,
אולי נזמין גם קצת פרות?

טוב ויפה – ענתה כרובית –
נזמין תפוז ואשכולית,
שזיף, משמש וגם מלון –
אך לא נזמין את הלימון!

הידד! – קראה כרובית קטנה –
הרשימה כבר מוכנה.
עפשו צריך בלי המתנות
לשלוח את ההזמנות.

חבל! – רטנה עגבניה –
שרק מחר המסבה.
נותרו כל כך הרבה שעות
באפס-מעש לחכות.

מה לך רוטנת כפתיה?
נזפה כרובית בעגבניה –
הן עוד רבה המלאכה!
מי יערך השלחנות?
ומי יאפה את העוגות?
ועוד צריך להתנפות
ולגחץ את המפות?

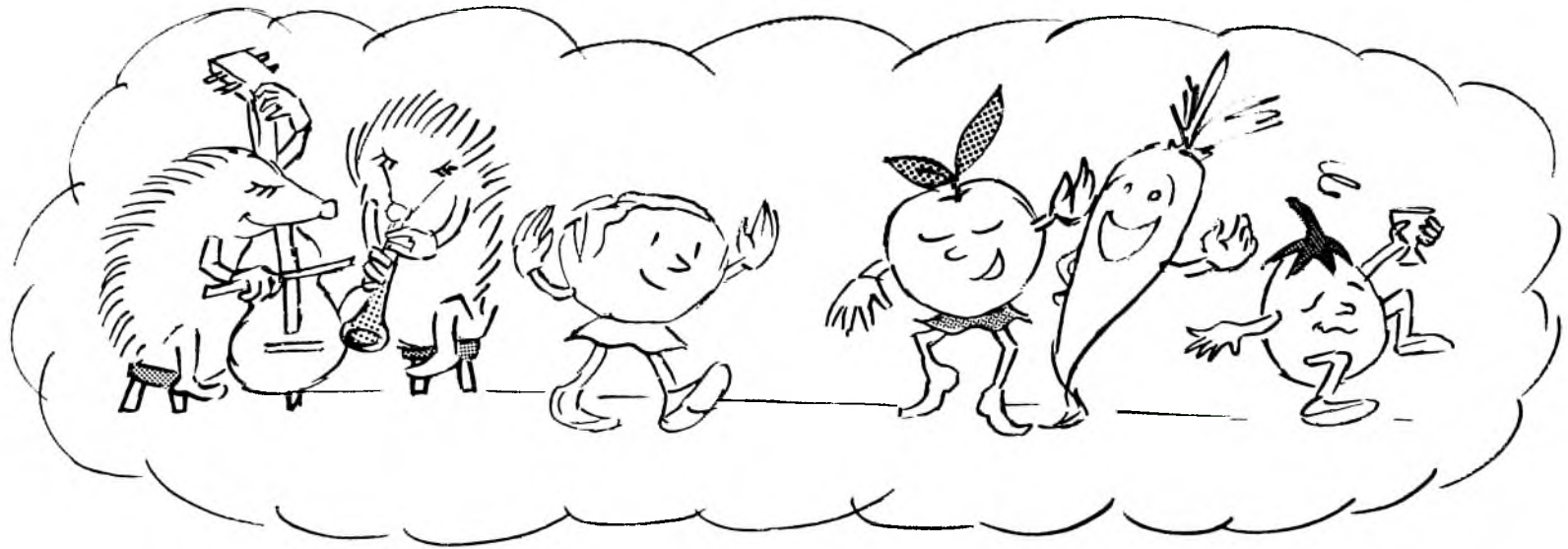
כְּרוּבִית קִטְנָה וְעִגְבָּנִיָּה
נִגְשׂוּ מִדָּ לַעֲשֵׂיָה:
אָפוּ, נָקוּ, קִשְׁטוּ, תַּפְּרוּ,
וּבוּ בַיּוֹם הַכֹּל גָּמְרוּ.

הָעֶרֶב רָד. "לֵיל מְנוּחָה!"
בָּרְכוּ הַשָּׁתִים בְּשִׂמְחָה,
וְנִרְדְּמוּ בַשָּׂדֶה כְּתֵנָה
לְאוֹר כּוֹכַב וּלְבָנָה.

הֵן יִשְׁנוּת. וּבִינְתִים —
נִשְׁמַע עַל מַה חוֹלְמוֹת הַשָּׁתִים.

דידוֹתֵינוּ הַנְּאוֹת
פּוֹסְעוֹת בְּחֵן לְקוֹל תְּשׁוּאוֹת.
לוֹחֲצוֹת יְדֵים וּמוֹדוֹת
עַל אַחוּלִים וּמִתְנּוֹת.

שְׂאוֹן, שְׂמִיחָה וְצִהֲלָה,
הַכֹּל הַפֶּךְ לְהַלּוּלָה:
פְּרוֹת וּיְרֻקוֹת רוֹקְדִים
לְצִלִּיל תְּזַמְרֵת קְפוּדִים.

ובפרדס, בין הגבעות,
לימון קטן מזיל דמעות.
הוא לא הזמן לחגיגה
וכמוֹן – כבודו נפגע!

בגן ירק, בחשכה,
בצל משמיע אנחה.
הוא לא נכלל ברשימה
ואין לו, אין לו נחמה!

כָּבֵר בְּקָר. שָׁמֵשׁ בַּשָּׁמַיִם.
הִקִּיצוּ מִשְׁנֵתָן הַשְּׁתִּיִּים.
שָׁטְפוּ פְּנֵיהֶן בְּמֵי הַטַּל
וְהִתְיַשְׁבוּ בְּתוֹךְ עֵרְסָל.

יֵשְׁבוּ וְחָרַשׁ שׁוֹחָחוּ
עַל הַחֲלוּם אֲשֶׁר חָלְמוּ.
כְּרוּבִית – אֲמָרָה עֲגֹבְנִיָּה –
מִי יִטַּכֵּס לָנוּ עֵצָה?

פִּיֶצֶד נוֹכַל בְּלֵב שָׁלֵם
לְשִׁמוּחַ וּלְהַתְעַלֵּם
מֵהַדְּמָעוֹת וְהָעֵלְבוֹן
שֶׁל הַבְּצָל וְהַלִּימוֹן?

אותה שעה חרגול קטן
קפץ דלג בקרבנות.
הוא האזין לנאמר,
חשוב-חשב וכה אמר:

כרובית קטנה ועגבנייה!
הנה אעוץ לכן עצה:
שלחו פרפר זריז וקל
עם הזמנה אל הבצל.
ואנכי — אם לרצון —
אזמין אישית את הלימון.

ראה תראו במסבה,
שהשמחה תהיה רבה.
הכל ארע רק בחלום...
אל תתעצבו, היו שלום!

שאון, שמחה וצהלה,
הכל הפך להלולה:
בצל ועגבניה רוקדים
לצליל תזמורת קפודים!

לימון שופע חיוכים,
משיק כוסית עם האורחים,
ומספר להם בצחוק,
שטעמו חמוץ-מתוק.

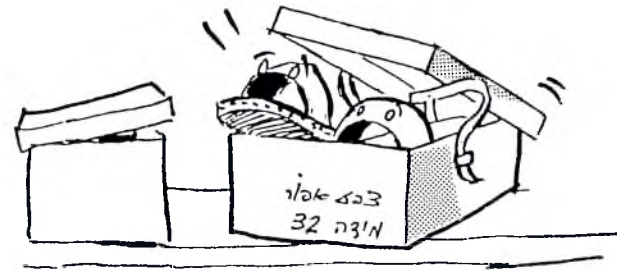
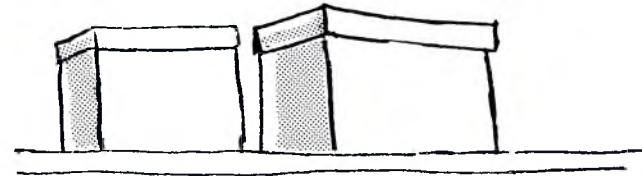
התרנגול קורא חצות.
שְׁלוֹם פְּרוֹת וַיִּרְקוֹת!
הֵלְכוּ לִישׁוֹן גַּם הַבָּנוֹת –
קֶצֶת עֵינֹפוֹת, אֶדְ מְרֻצוֹת.

מעשה בנעלים שחפשו זוג רגלים

באחד מימי התמוז החמים,
בחנות נעלים הומה ילדים,
שני סנדלים שלובי־רצועה
חכו לקונים בנשימה עצורה.

תורים ארפים של בנות ובנים,
מדדו סנדלים בכל הגונים:
כחלים, אדמים, לבנים וחומים –
אך איש לא בקש סנדלים אפורים.

התרנגול קורא חצות.
שלוש פרות וירקות!
הלכו לישון גם הבנות –
קצת עיפות, אף מרצות.

רְגִזוּ סַנְדָּלִים : עַד מְתֵי נַחֲכָה?
אוּלַי נִשְׁכַּחְנוּ כָּאן בְּמִקְרָה?
נֵצֵא אֶל הָרְחוֹב, נְשׁוּטֵט בְּדַרְכִים,
נִמְצָא שָׁם וְדַאי זֹוג רַגְלִים מִתְּאִים.

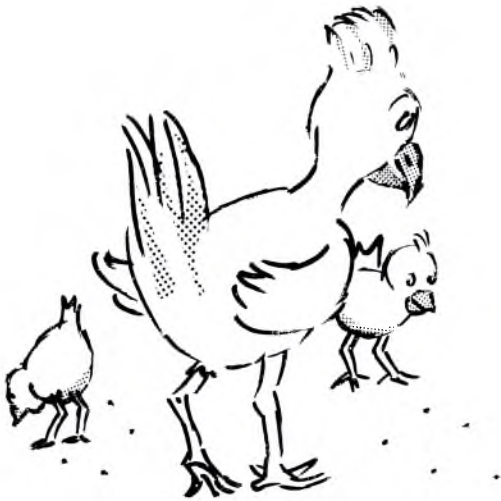
הַחוּצָה חֲמֵקוּ. הַיּוֹם כֹּה נִפְלָא!
הַכֹּל מֵאַחֲלִים לָהֶם : דָּרָךְ צְלַחָה!

לא הרחיקו נדוד, למרבה השמחה,
פגשו על השביל תרנגולת צחה.

שמלה לבנה מנוצות לבושה
וכובע כרבלת אדם לראשה.
סביבה מציצים אפרוחים בני-יומם,
ללקט גרגרים מלמדת אותם.

תמהו סנדלים למראה הכבדה,
אל אמא-דוגרת פנו בחידה:
כיצד בבגדים כל כך הדורים
יצאת לטיל ללא סנדלים?

אֵינְנִי צְרִיכָה נְעָלִים —
עֲנֵתָה הַדּוֹגֶרֶת לְשָׁנִים —
אֶצְבְּעוֹת לִי שְׁמוֹנָה לְתַפְאֶרֶת,
אֲנֹכִי בָם בְּקֶרֶקַע נוֹבֶרֶת.
תּוֹלְעִים וּזְרָעִים עֵקֶר מְזוֹנִי,
לְכוּ יַחְפָּה מִתְהַלְכֵת אֲנִי.

הַמְשִׁיכוּ בְּדֶרֶךְ שְׁעַה אַרְכָּה,
אָבֵל מַלְבָּס לֹא אֶפְסָה הַתְּקוּהָ.
לִפְתָּע – אַגַּם בְּקִצָּה הַמְדָרוֹן.
מִשְׁתַּכְשֵׁף בְּמִימָיו בְּרוֹזוֹן חֲמוּדוֹן.

אֵלָיו קָרְבוּ אַז הַשָּׁנִים:
הַתְּרַצָּה בְּרוֹזוֹן נְעָלִים?

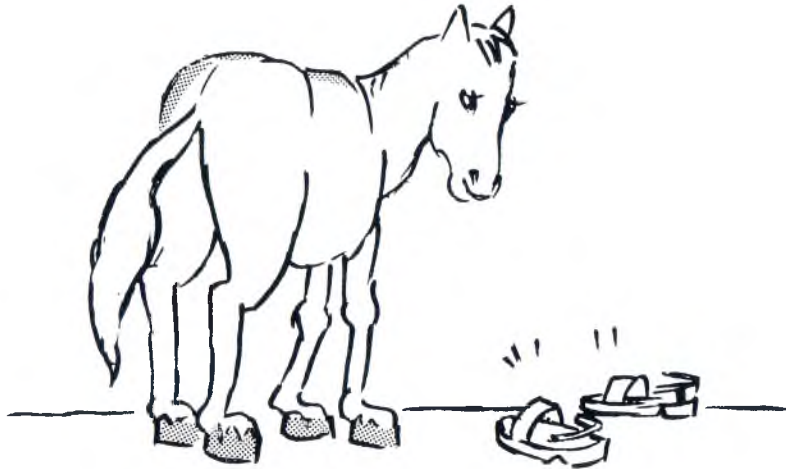
אֵינְנִי צָרִיךְ נְעָלִים –
הַשֵּׁיב – וְדָדָה מִן הַמַּיִם:
קְרוּם־שְׁחִיזָה לְרַגְלֵי בִּינּוֹת אֶצְבָּעוֹת,
עַל מְנַת שְׁאוּפֵל לְחַתּוֹר וְלִשְׁחוֹת.
בְּבֶץ אֶתְפָּלֵשׁ, בְּמַיִם בֵּיתִי.
צַר לִי, אָבֵל – אַתֶּם לֹא בְּשִׁבְלִי!

השמש יוקדת. בחם המעיק,
פוסעים סנדלים באחו מוריק.
עומדת באחו סיחה עיפה,
רגלים לה ארבע והיא יחפה.

אליה פנו אז השנים:
אולי את צריכה נעלים?

אינני צריכה נעלים –
ענתה הצוהלת לשנים –
פרסות ברזל נעוצות ברגלי
לרוץ ולדהור בעמק וגיא.
אין לי צרף, חברה, בנעל רכה.
זו מיד תתבלה. לא כן – הפרסה!

נראה, שטעינו טעות חמורה –
לחשה נעל שמאל לבת זוגתה:
יחפות מהלכות החיות בעולם.
לנצל זקוקה רק רגל אדם.

נשוב לחנות – הציעה ימין –
נכנס לקופסה ובשקט נמתין.
היום או מחר או אולי מחרתים
תגיע ילדנת ורדת לחיים.
תבוא ותשאל בפנים מאירים:
האוכל לקבל סנדלים אפורים?

הַיְדִידִים הָאֲבוּדִים

יום אחד עם רדת ליל,
התקבצו הם בחדרו,
ולפי התור כל ספר –
התלונן על גורלו:

לי תלש הוא דף, לי שנים,
לי קשקש על הכריכה,
בי פגע במספרים –
בי ביד מלכלכה.

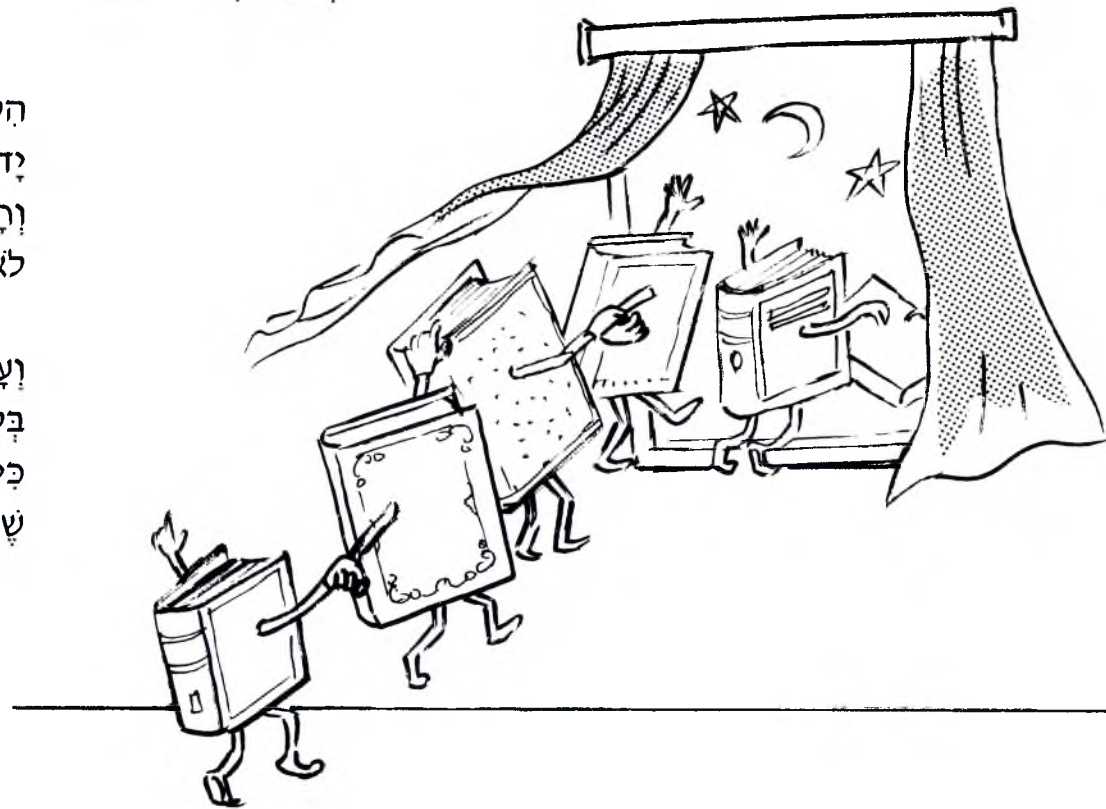
יש ספרים רבים לרמי,
ספורים וגם שירים,
על חיות שדה ובית –
על פרחים וצפרים.

מחנות הובאו הביתה
חדשים ונקיים,
לא חלף אפלו חדש –
הם נראים כישנים.

כַּד דַּבְּרוּ בְּכַאֵב וְצַעַר
וְהִחְלִיטוּ – לֹא יוֹתֵר,
עוֹד הַיּוֹם נִבְרַח מֵרַמִּי,
נִחַפֵּשׁ מְקוֹם אַחֵר.

הִסְתַּדְּרוּ הֵם בְּשֶׁרֶשֶׁרֶת,
יָד קֹטְנָה אוֹחֶזֶת יָד,
וְחִמְקוּ בְּלֵאט הַחוּצָה –
לֹא נוֹתֵר וְלוֹ אֶחָד.

וְעֵצוּב מְאֹד לְרַמִּי –
בְּלִי סִפְרִים, בְּלִי סְפוּרִים,
כִּי עֵכָשׁוּ הוּא כָּפֵר יוֹדֵעַ,
שְׁאֲבָדוּ לוֹ יְדִידִים.

בִּלְעֵתִי מִטְבֵּעַ

בִּלְעֵתִי מִטְבֵּעַ. עֲשָׂרָה שְׁקָלִים.
הַכִּיצַד יִתְכַּן? — אַתָּם שׂוֹאֲלִים.
תַּחֲלַת הַסַּפּוֹר — לַהֲטוֹט שֶׁל קוֹסְמִים:
לֹקְחִים מִטְבֵּעַ, "כָּאֵלוּ" בּוֹלְעִים —
אַחַר כֵּן מִן הָאֵזֶן אוֹתָהּ מוֹצִיאִים.
לַפְעָמִים קוֹרָה, שְׁלֹא מְצַלִּיחִים...
לַפְתַּע פְּתֹאֵם — בְּמַטָּה שֶׁל קְסָמִים —
הַגַּעֲתִי יֵשֶׁר לְבֵית־הַחוּלִים.

המטבֵּעַ פֶּתַח בְּמַסַּע נְדוּדִים,
שְׁנַמְשֵׁד, רְבוּתִי, חֹדֵשׁ יָמִים!
יָרַד אֶל הַוֶּשֶׁט מֵתוֹדֵד הַגְּרוֹן,
מִשָּׁם לְקִיבָה – לְיוֹם שְׁבִתוֹן,
הַתְּפִתֵל בְּמַעִים, עֶקֶף בְּפִנְיָה,
אַחַר כֵּן שְׁבוּעִים – עֲשֵׂה חֲנִיָּה.

נְהַיִיתִי פֶתָאֵם יֶלֶד חָשׁוּב –
כֵּלָם שׁוֹאֲלִים לְשְׁלוֹמִי, שׁוֹב וְשׁוֹב.
יָצָא? לֹא יָצָא? וּמֵתִי כִּבֵּר יָצָא?
כֹּל אֶחָד בְּתוֹרוֹ לְדַעַת רוֹצָה.

סוֹף הַסְּפוּר : לְמַרְבֵּה הַשְּׂמִחָה
בְּקֹר בְּהִיר הַמְּטַבֵּעַ יָצָא...

אַרְמוֹנוֹת בַּחוּל

נָעִים לְשַׂחֵק מוֹל הַיָּם הַכָּחַל –
לְחוּשׁ אֶת הַמַּיִם, הַשֶּׁמֶשׁ, הַחוּל.
לְחַפֵּר תְּעָלוֹת, לְבָנוֹת מַגְדָּלִים –
עִם חוֹמוֹת מְסֻבֵּיב וּצְרִיחִים עֲגָלִים.

בְּשֶׁבֶת בְּנִיתִי מִבְּצָר לְתַפְאֶרֶת –
הִיְתָה לִי מִמֶּשׁ הַרְגָּשָׁה נִהְדָּרֶת!
אֵד הַשֶּׁמֶשׁ יִקְדָּה וַיִּבְשָׂה אֶת הַחוּל,
וְהָרוּחַ כָּמַעַט הָרַסָּה אֶת הַכָּל.

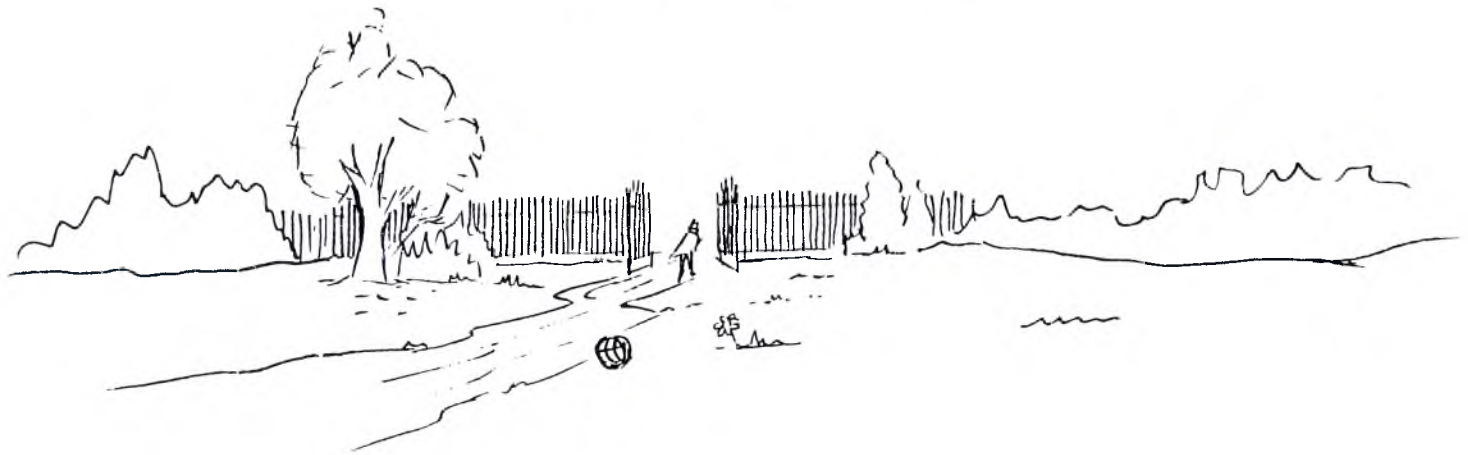

מהרתי למים, מלאתי דליים,
להרטיב מחלות, לחזק בצורים.
אך כֵּלֵב זָרִיז זָנַק בַּחֲשָׁאִי
והשָׁקָה אֶת הַחוּל – דָּקָה לַפְּנִי!

צִיאוּ שְׁחֹר הַלְשׁוֹן

הַגֵּן הַנֶּרְחָב עוֹטָה דְּמְדוּמִים ,
אִישׁ לְדַרְכּוֹ אֲנָשִׁים נַחְפְּזִים .
אוֹסְפִים צִיּוֹדִם בְּתֵם יוֹם מְנוּחָה ,
נוֹשְׁמִים לְרוּחָה לְקִרְאֵת רוּחַ קְרִיָּה .

אֶט־אֶט הַגֵּן מֵתְרוֹקֵן . מְסָבִיב דּוּמְיָה .
נְדָמָה , לֹא נוֹתֵרָה בּוֹ נֶפֶשׁ חַיָּה .

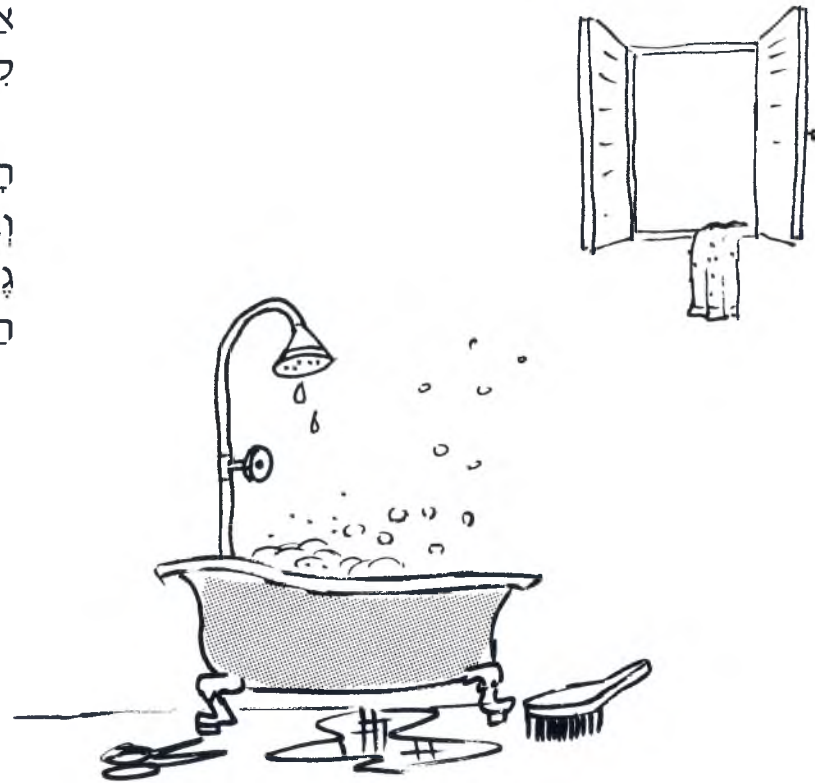
רק כָּלֵב שְׁחֹר מוֹזֵר לְמִרְאָה,
יוֹשֵׁב לוֹ בְּדָד, קוֹדֵר וְנוֹגֵה.
מִבְטוֹ הָאֵלִם זֹעֵק כְּמוֹ מַלִּים:
"קַחוּנִי אֶתְכֶם, אֲנָשִׁים חֲבִיבִים!"

קִשּׁוּר צְוֹאֵרִי בְּשִׁרְשֶׁרֶת עֵבֶה
מֵעֶשֶׂר בְּבִקֹּר עַד רִדַּת חֲמָה.
עוֹרִי מְשִׁפֵּשֵׁף מִחֲכוּךְ וְזַעָה
צָמָא אֲנֹכִי, בְּטָנִי רַעֲבָה..."

פָּתַע, כְּשֶׁכִּמְעֵט אֶפְסָה כָּל תִּקְוָה,
קָרְבָה אֶל הַכָּלֵב אִשָּׁה צְעִירָה.
הוֹשִׁיטָה יָדָה וְלִטְפָה אֶת עֲרְפוֹ,
וְהַכָּלֵב הַחֲזִיר לְטִיפָה בְּלִשׁוֹנוֹ.

הביתה הובא הכלבלב המוזר –
זכה לאמבטיה וגז של ספר.
אחר כך בקר במרפאה של כלבים:
קבל ויטאמינים, תרופות, חסונים.

הרופא התפעל מיפיו של האסופי
ואמר שהוא כלב בהחלט גזעי.
גזע ציאו מסין הרחוקה,
הנבדל מכלם בלשונו השחורה.

הַכֶּלֶב נִשְׂאָר אֶצֶל הָאִשָּׁה הַטּוֹבָה.
הוא הֵיךְ נֶאֱמָן וְאֶסִּיר-תּוֹדָה.
וְאִישׁ לֹא יָדַע מֵאִין הוּא בָּא
אוֹ לְמָה נוֹתֵר לְבַדּוֹ בְּגִנְהָ.

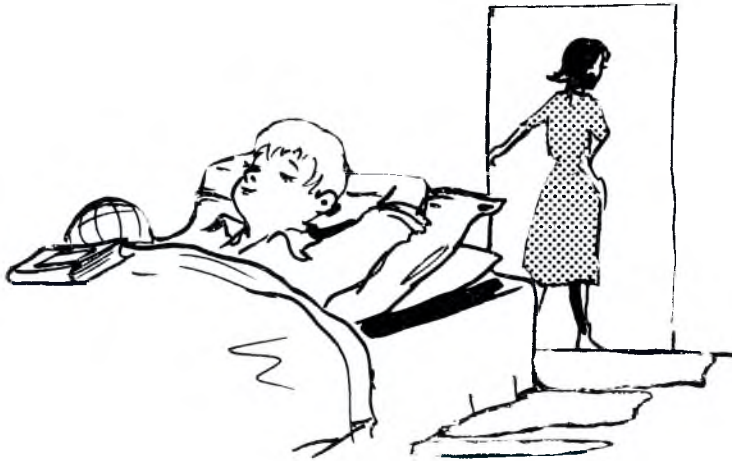

שיר עָרֵשׁ

בְּעָרֵב, בְּנִי, יוֹרֵד הַחֹשֶׁךְ,
כִּי הַחֲמָה הִלְכָה לִישׁוֹן.
וּבְמִקוֹמָה עוֹלָה יָרַח
וְכוֹכָבִים בּוֹרְקֵי-אִישׁוֹן.

הֵם מְמַלְאִים אֶת הַשָּׁמַיִם
מִן הַקְּצָה אֶל הַקְּצָה,
וּמְאִירִים לָךְ מִמַּעַל
עַדִּי הַשַּׁחַר יַעֲלֶה.

בְּבִקְרָה שׁוֹב תִּזְרַח הַשֶּׁמֶשׁ
בְּדַמּוֹת כְּדוֹר עֵינֶק זָהָב.
הִיא תַחֲנִיד אֶלֶיךָ תָּרֵשׁ,
כְּשֶׁתֹּאמֵר לָהּ: בִּקְרָה טוֹב!

סדר ולוחות "סדר-צלם – כל-סדר"
דפוס: "אצבעוני"
ניקוד: יוסי טמיר

הוצאת "אֶצְּפוֹנִי"

